

Vägen framåt efter Köpenhamn

EN INVESTERINGSSTRATEGI FÖR KLIMATET

Allan Larsson & Niclas Ihrén

MAJ 2010

Förhandlingarna om ett nytt klimatavtal är inne i ett kritiskt skede. Global Utmaning anser därför att man nu behöver arbeta vidare med två parallella spår: för det första att fortsätta verka för ett juridiskt bindande globalt klimatavtal, för det andra att få till stånd ett politiskt ramverk för investeringar i hållbar teknik.

Med anledning av detta publicerar vi rapporten "A Climate Investment Framework for the EU: Turning failure in Copenhagen to progress in Cancún". Den ingår i ett treårigt samarbetsprojekt initierat av EU-kommissionens egen tankesmedja Bureau of European Policy Advisors (BEPA) där Global Utmaning tillsammans med andra europeiska tankesmedjor, bl.a. Bertelsmann Stiftung och European Policy Center, analyserar Europas roll i den framväxande nya världsordningen.

Global Utmanings klimatarbete tar sitt avstamp i resultatet från klimatkonferensen i Köpenhamn december 2009. COP-15 misslyckades med att komma fram till ett nytt klimatavtal och ledde endast till en kort deklARATION "Copenhagen Accord", en politisk överenskommelse mellan i första hand USA och BASIC-länderna (Brasilien, Sydafrika, Indien och Kina). EU kom ut ur förhandlingarna med en kraftigt försvagad position i förhållande till egna ambitioner.

1. En EU-ledd investeringsstrategi för klimatet

Vi föreslår att EU-kommissionen utvecklar en handels-, investerings- och tillväxtstrategi för utsläppsminskning, ett ramverk som bygger på ambitionerna i Copenhagen Accord och som är förenligt med WTO:s mål om en frihandelsagenda

som stödjer hållbar utveckling, med det långsiktiga målet om en CO₂-fri handel. Investeringsstrategin bör initieras med klimatmötet i Cancún som första delmål. Den bör innehålla följande element:

2. Omvandla klimatstrategin till en agenda för tillväxt och ledarskap inom cleantech

I förberedelserna inför klimatmötet i Cancún bör EU identifiera klimatstrategin som en av de primära drivkrafterna för att få till en omvandling och modernisering av våra ekonomier med en förbättrad produktivitet och en mer hållbar tillväxt som positiva konsekvenser. Att fokusera på ny teknik och investeringar är en strategi som skulle medföra många fördelar, bl.a. mer investeringar, minskad energiförbrukning och en större mängd arbetstillfällen. Att först lägga grunden för en investeringsstrategi kommer att underlätta för de fortsatta förhandlingarna om ett klimatavtal.

3. Göra klimatstrategin till en av EU:s främsta prioriteringar

Klimatstrategin bör prioriteras både internt inom EU, och externt i EU:s diskussioner och förhandlingar med andra länder. Målet ska vara en politisk överenskommelse, inte ett juridiskt bindande dokument. Denna överenskommelse bör ge råd och riktlinjer till beslutsfattare och investerare så att rätt beslut tas i att bygga långsiktiga och hållbara energisystem. Utformningen bör vara enkel och fokusera på ett fåtal strategiska frågor.

GLOBAL UTMANING ÄR EN FRISTÅENDE TANKESMEDJA.

Vi är ett kvalificerat nätverk från samhälle, näringsliv och forskning som verkar för lösningar på de globala utmaningar som rör ekonomi, miljö och demokrati.

4. Etablera ett teknikneutralt CO₂-pris

Idag är koldioxidpriset i EU:s utsläppshandelsystem 13-15€ per ton. Detta bör jämföras med det pris på 40€ per ton som behövs för att teknik med låga CO₂-utsläpp på lång sikt ska kunna konkurrera med fossil teknik på ett rättvist sätt. Idag kan man därför se det som att den fossila energin "subventioneras" med ca 25-27€ per ton. Denna subvention kommer framtidens generationer behöva betala för i form av ökade kostnader för klimatomställning. Denna bakvända situation måste korrigeras genom att inkludera klimatpåverkan i energipriset. Det behövs en prisbana för koldioxid till 2020 och framåt för att på så sätt skapa en rättvis arena utan konkurrenssnedvridningar.

Idag är koldioxidpriset i EU:s utsläppshandelsystem 13-15€ per ton. Detta bör jämföras med det pris på 40€ per ton som behövs för att teknik med låga CO₂-utsläpp på lång sikt ska kunna konkurrera med fossil teknik

5. Använda sig av handel med utsläppsrätter och CO₂-skatter

Att bestämma ett golv för priset på CO₂ kommer att kräva anpassningar av EU-systemet för handel med utsläppsrätter (ETS). För att skapa en stabil prisbana kommer det bli nödvändigt att inom ETS anpassa tillgången på utsläppsrätter för att uppnå en högre prisnivå än dagens. Dessutom bör medlemsstaterna använda sig av en kompletterande CO₂-skatt för de sektorer som inte omfattas av ETS.

6. Förstärka direktiven om energieffektivitet

EU:s energieffektivitetsstandarder måste moderniseras för att ytterligare förstärka investeringsstrategin för klimatet och för att stödja EU:s åtaganden om 20% minskning av utsläpp till 2020 och framåt. Med den teknik som idag används vid energieffektivisering kan en årlig reduktion på 2% av energikonsumtionen i Europa göras genom olika initiativ. Energieffektivitet utgör ett område där lokala initiativ i olika länder spelar en viktig roll. Denna typ av initiativ bör fortsatt uppmuntras.

7. Handel och klimatåtagande bör vara ömsesidigt stödjande

Den påverkan som ett högre CO₂-pris får på europeisk konkurrenskraft globalt sett måste bevakas och hanteras.

Politiska beslut inom handel och klimatåtaganden bör vara ömsesidigt stödjande. Detta innebär att EU och dess medlemmar i full skala bör använda de policyinstrument och åtgärder som WTO:s regler tillåter, såsom offentlig upphandling, gröna subventioner, produktstandarder och produktkrav såväl som energi- och koldioxidskatter. En *investeringsstrategi för klimatet* har som mål att inspirera andra länder och regioner till att följa efter och ansluta sig till en proaktiv investeringspolicy.

8. Förstärka och förespråka åtaganden om tekniköverföring

Tekniköverföring till utvecklingsländer är av största betydelse. I Copenhagen Accord gjordes åtaganden från industriländernas sida om att bistå med investeringar om 30 miljarder dollar inledningsvis för perioden 2010 till 2012 och ytterligare 100 miljarder dollar om året från 2020 och framåt. Dessa resurser kommer att komma till större nytta med en investeringsstrategi för klimatet.

9. Bygga en "coalition of the willing"

Investeringar baseras på förväntningar och därför kommer ett EU-åtagande om en investeringsstrategi för klimatet, med starka incitament för teknik med låga CO₂-utsläpp, att ha en omedelbar effekt på industrins och de finansiella institutionernas planering för nya investeringar. Ju starkare politiskt stöd (a coalition of the willing), ju större inverkan på världens företag och konsumenter. Policyåtgärderna som krävs för att uppnå en sådan prisbana kommer att variera från land till land. EU måste samarbeta med de regeringar som visar ett tydligt engagemang i klimatfrågor, både i industriländer och utvecklingsländer.

10. Det långsiktiga målet – ett juridiskt bindande avtal

EU:s långsiktiga mål bör vara ett juridiskt bindande avtal inom ramen för det internationella miljöfördraget United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC) och med Copenhagen Accord som bas. Länder med historiskt sett stora utsläpp samt länder som beräknas ha höga utsläpp i framtiden måste alla vara med i ett sådant avtal. G20 och Major Economies Forum (MEF) kan utgöra ytterligare arenor för förhandlingarna, som sannolikt kommer att ta flera år, men förutsättningarna att lyckas är större om omställningsprocessen kan löpa parallellt.

.....
 Detta är en sammanfattning av Global Utmanings rapport "A Climate Investment Framework for the EU: Turning failure in Copenhagen to progress in Cancún". Huvudförfattare av rapporten är Allan Larsson, f.d. finansminister och ordförande för Global Utmanings seniora rådgivare och Niclas Ihrén, hållbarhetsexpert. För mer information om rapporten kontakta Niclas Ihrén, 0704-91 14 99, niclas.ihren@globalutmaning.se